

ПРОФЕСИОНАЛНА
ТЕХНИЧЕСКА
ГИМНАЗИЯ
гр. Бургас

гр.Бургас п.код 8000, п.кутия 24, e-mail : ptg_burgas@abv.bg

Утвърждава
Заповед № *02-10X15* .09.2022 г.
инж. Радка Костадинова
Директор ПТГ

ПРОГРАМА

за предоставяне на равни възможности и за приобщаване на ученици от уязвими групи за учебната 2022/2023 година

Програмата е създадена на основание чл. 263, ал. 1, т. 9 от Закона за предучилищното и училищното образование и съгласно НАРЕДБА за приобщаващото образование; Обн. - ДВ, бр. 86 от 27.10.2017 г., в сила от 27.10.2017 г.; Приета с ПМС № 232 от 20.10.2017 г. § 3. Тази наредба се издава на основание чл. 22, ал. 7 във връзка с ал. 2, т. 7 от Закона за предучилищното и училищното образование; Закон за закрила на детето; и във връзка с прилагане на разпоредбите на Дирекция „Социално подпомагане“;

*План за прилагане на Алгоритъма за взаимодействие между ПТГ и Дирекция „Социално подпомагане“, приет на ПС с Протокол № *41* от *02* .09.2022 г.*

I. ВЪВЕДЕНИЕ

Училищната програма за равен достъп до образование е подчинена на следните основни държавни приоритети:

1. Ориентираност към интереса и към мотивацията на ученика, към възрастовите и социалните промени в живота му, както и към способността му да прилага усвоените компетентности на практика
2. Равен достъп до качествено образование и приобщаване на всеки ученик

3.Равнопоставеност и недопускане на дискриминация при провеждане на училищното образование.

Настоящата програма цели да начертае целите и задачите на работа с ученици от Професионална техническа гимназия – град Бургас и урежда взаимоотношенията между институциите, във връзка с предоставянето на приобщаващо образование. Тя е изготвена в съответствие с действащите стратегически и оперативни национални документи на централните ведомства, в изпълнение на държавната политика за предоставяне на равни възможности на всички българските граждани и за приобщаване на децата и учениците от уязвими групи.

Училищната програма се базира на:

- Конвенция за правата на детето;
- Закон за предучилищното и училищното образование;
- Наредба за приобщаващото образование;
- Национална стратегия за детето;
- Стратегия за образователна интеграция на децата и учениците от етническите малцинства;
- Рамкова програма за интегриране на ромите в българското общество;
- Национална стратегия на Р България за интегриране на ромите;
- Закон за защита от дискриминация;
- Закон за закрила на детето;
- Конвенция за борба срещу дискриминацията в областта на образованието.
- Механизъм за съвместна работа на институциите по обхващане и включване в образователната система на деца и ученици в задължителна предучилищна и училищна възраст.

Програмата включва реда и начините за оказване на обща и допълнителна подкрепа на всички деца и ученици, които имат необходимост от такива в Професионална техническа гимназия – град Бургас, съобразно личните интереси, потребности и нужди.

Уязвими групи в едно училище са деца и ученици, диагностицирани със специални образователни потребности, хронични заболявания, двигателни увреждания, деца и ученици в риск, деца и ученици, застрашени или жертва на насилие, деца с изявени дарби, деца-сираци и полусираци, деца-бежнаци, деца от различни етнически групи и с други идентифицирани нужди.

II.ОСНОВНИ НОРМАТИВНИ ДОКУМЕНТИ

-Закон за предучилищното и училищното образование

-Наредба за приобщаващото образование

- *План за прилагане на Алгоритъма за взаимодействие между ПТГ и Дирекция „Социално подпомагане”, приет на ПС с Протокол № от ... .09.2022 г.*

III. ЦЕЛИ И ЗАДАЧИ

Настоящата програма има за цел:

- предоставяне на равни възможности за приобщаване и социализация на учениците от уязвими групи, както и пълноценно и активно участие в живота на училищната общност;
- недопускане на дискриминация спрямо учениците от уязвими групи;
- равен достъп до качествено образование на учениците от уязвими групи;
- подкрепящо образование.

Основни задачи:

1. Изграждане на позитивен психологически климат в училищната среда, толерантност на общността, интегриране и подпомагане на учениците от уязвимите групи.
2. Работа с родителите за преодоляване на негативно отношение към ученици от уязвими групи с различни проблеми.
3. Осигуряване на условия за подкрепяща среда, която да стимулира успешната адаптация и социализация на учениците от уязвимите групи.
4. Осигуряване на равен достъп до образование.
5. Идентификация на учениците от уязвими групи и техните потребности.
6. Създаване на екип за подкрепа за личностно развитие (ЕПЛР) на учениците с цел диагностика и проследяване на развитието на учениците от уязвимите групи.
7. Изготвяне на критерии за индивидуално оценяване на знанията и уменията на всеки ученик от уязвимите групи.
8. Определяне вида на общата и допълнителната подкрепа на учениците от уязвимите групи според индивидуалните им възможности и потребности.
9. Осигуряване на допълнителна работа с ученици от уязвими групи.
10. Създаване на условия за развитие на уменията и способностите на учениците с изяви дарби от уязвимите групи.
11. Повишаване квалификацията на педагогическите специалисти, работещи с ученици от уязвимите групи.

IV. АНАЛИЗ НА УЧИЛИЩНАТА СРЕДА

В Професионална техническа гимназия – град Бургас през учебната 2022/2023 година, както и в предходните учебни години, учениците от уязвими групи са в следните категории:

- ученици в риск поради усложнени семейни отношения (семейна среда);
- ученици с нисък икономически статус на семейството;

-еднообразие и скука в учебните часове;

-липса на контрол в семейството;

-здравословни проблеми.

В училището се работи в следните основни направления:

-осигуряване на качествено обучение на учениците от уязвими групи и, конкретно – осигуряване на дидактически материали;

-изграждане на толерантно отношение у учениците, учителите, родителите и работещите в училището към учениците от уязвимите групи;

-квалификация на учителите за работа с ученици от уязвимите групи;

-работа с родителите (семейството) като част от образователно-възпитателния процес.

В Професионална техническа гимназия – град Бургас работят:

---Координационен съвет за организиране и координиране на процеса на осигуряване на общата и допълнителната подкрепа за личностно развитие на децата и учениците;

---Координационен съвет за справяне с тормоза в училище;

---Комисия за борба с противообществените прояви на малолетни и непълнолетни.

Извършва се редовна диагностична и консултативна дейност, изготвят се (при необходимост) индивидуални образователни програми.

V. Дейности за формиране и развитие на родителски умения и подкрепа към родителите:

1. Повишаване на родителския капацитет за отглеждане и възпитание на децата чрез предоставяне на възможности на родителите от уязвими групи за придобиване на познания, трениране на умения и създаване на нагласи за отговорно и зряло родителство.
2. Повишаване ролята на родителите като основен фактор в социалното, здравното и емоционално развитие на децата/учениците.
3. Мотивиране и активно включване на родителите в интеграционния процес, както и приемане идеята за ценността на образованието за бъдещето на децата им.
4. Преодоляване на негативните нагласи и стереотипите на останалите родители към малцинствените и уязвими групи чрез взаимно опознаване и приемане на различията.
5. Провеждане на информационни кампании и родителски срещи за родителите с цел разясняване на взаимните ползи от интегрираното обучение на учениците от уязвими групи.
6. Ангажиране на родителите на деца от уязвими групи в училищни настоятелства и обществени съвети.

VI. ГРАФИК на дейностите

№	ДЕЙНОСТ	СРОК	ОТГОВОРНИК
1.	Актуализиране на ПРОГРАМАТА за предоставяне на равни възможности и за приобщаване на ученици от уязвими групи за учебната 2022/2023 година	до 15.09.2022 г.	Комисия за училищните нормативни документи
2.	Създаване на Училищен екип за подкрепа на личностното развитие (ЕПЛР) за учебната 2022/2023 г.	26.09.2022 г.	Директор, ЗДУД
3.	Идентифициране на ученици в риск и на ученици от уязвими групи, които имат необходимост от обща подкрепа	26.09.-06.10.2022 г.; при необходимост – през цялата учебна година регулярно	Училищен координатор; ЗДУД
4.	Създаване на индивидуални ЕПЛР за всеки ученик, нуждаещ се от обща и/или допълнителна подкрепа	м. септември-м.октомври, 2022 г.; при необходимост – през цялата учебна година регулярно	Училищен координатор; ЗДУД; учителите
5.	Оценка на потребностите на учениците от уязвимите групи	03.10.-24.10.2022 г.	ЕПЛР, класните ръководители
6.	Изготвяне на индивидуални образователни програми	при необходимост	ЕПЛР; класните ръководители
7.	Диагностика и проследяване на развитието на учениците от уязвимите групи. Провеждане на индивидуални екипни срещи	постоянен	ЕПЛР
8.	Провеждане на заседания на ЕПЛР	1.заседание - до 30.09.2022 г. 2.заседание – до 14.11.2022 г. 3.заседание – до 16.01.2023 г. 4.заседание – до 17.03.2023 г. 5.заседание – до 15.05.2023 г. 6.заседание – до 16.06.2023 г.	ЕПЛР; координатор
9.	Включване и разпределяне на ученици от уязвими групи в клубове и дейности по интереси и в групи по	м. октомври, 2022 г. според графика	председатели на МО;

	проектни дейности		класните ръководители
10.	Кариерно ориентиране и консултиране на ученици от уязвимите групи	постоянен	главен учител, председател на МО ПП, класните ръководители
11.	Психологическа подкрепа, психосоциална рехабилитация и консултации	постоянен	психолог/учител по философия и по гражданско образование Ивелина Томова, Тодор Стаматов
12.	Стимулиране участието на ученици с изявени дарби в състезания и конкурси	постоянен, съгласно Националния календар на МОН и Училищния план за извънкласни и извънучилищни дейности	главен учител; класните ръководители
13.	Награждаване на изявени ученици, допринесли за престижа на Професионална техническа гимназия – град Бургас	Съгласно Плана за ритуализация на училищния живот	Директор, ЗДУД

VII. ОЧАКВАНИ РЕЗУЛТАТИ

1. Участие на всички заинтересовани страни в процеса на образователната интеграция. Успешно интегрирани ученици в мултикултурна образователна среда.
2. Повишен обхват в Професионална техническа гимназия на ученици, подлежащи на задължително образование.
3. Придобити знания, умения и компетентности за работа в мултикултурна образователна среда при подготовката на педагогическите специалисти.
4. Осъществена квалификация на педагогически специалисти за работа в мултикултурна образователна среда.

VIII. ИНДИКАТОРИ ЗА РЕЗУЛТАТ

- ⬇ дял от децата, подлежащи на задължително образование, обхванати в училище;
- ⬇ дял на отпадналите ученици от ПТГ за една учебна година;
- ⬇ дял на учителите, преминали обучение за работа в мултикултурна образователна среда и за работа с деца със СОП.

Устойчивостта на програмата ще се измерва чрез осигуряване на трайно и дългосрочно въздействие на постигнатите резултати.

Институционална устойчивост:

1. Придобитият опит по време на изпълнение на дейностите по програмата ще бъде използван в бъдещи допълнителни дейности за учениците
2. Изработеният практически модел ще ни помага и в бъдеще да решаваме конкретни проблеми сред учениците за решаване на ключови въпроси в съвместната дейност и изчистване на някои пропуски при обучението им.
3. Натрупаните и документирани знания за бит, традиции, обичаи, история, участие в проекти и програми, празници, песни, викторини, ще бъдат основа за инкорпорирането им в програмата на образователната институция ПТГ.

IX. ЕФЕКТИ ПО ОТНОШЕНИЕ НА ЦЕЛЕВИТЕ ГРУПИ:

1. Успешното реализиране на програмата ще даде възможност за приобщаване на деца със СОП и децата от етническите малцинствени групи към обществото и те ще могат да развият умения, знания и самочувствие за бъдеща социална, творческа и професионална реализация.
2. Предоставянето на равен достъп до образование ще засили мотивацията за включване в образователния процес.
3. Децата със специфични образователни потребности ще имат възможност да участват в общи дейности. Програмата осигурява контакти, приемственост, приятелство и взаимопомощ между децата.
4. Повишената информираност на родителите и придобитите нови знания ще им даде стимул да подкрепят и насърчават своите деца, ще ги превърне в активни партньори в образователния процес и в живота на Професионална техническа гимназия – град Бургас.

ЗАКЛЮЧЕНИЕ

Приобщаващото образование е процес на осъзнаване, приемане и подкрепа на индивидуалността на всяко дете/ученик и на разнообразието от потребности на всички ученици, чрез активиране и включване на ресурси, насочени към премахване на пречките пред ученето и научаването, и към създаване на възможности за развитие и участие на децата/учениците във всички аспекти на живота на общността.

В Професионална техническа гимназия – град Бургас се обучават ученици предимно от уязвими групи. Има и ученици от други общини на област Бургас, както и от други области. Нашата образователна институция придобива все повече богат опит в работата и

интеграцията на различни етноси в мултиетническа и мултикултурна среда. Различният етнически състав често поражда проблеми, затруднява се общуването, образователния процес, интеграцията и социализацията на децата. Недоброто владение на българския език затруднява качеството на образователния процес и занижава резултатите му, затруднява комуникацията между самите ученици. Семейната среда често е пречка за процеса на образователна интеграция. Част от родителите владеят добре български език и възприемат образованието като ценност, но има и ученици от непълноценни семейства. Част от учениците в ПТГ са от социално уязвими семейства (безработни, с ниска степен на образование и липса на професионална квалификация, ниско ниво на здравна култура), за които не се полагат подходящи грижи.

Всички тези условия ни карат да търсим начини за създаване на форми, чрез които децата да преодолеят изоставането си и да усвоят добри модели за общуване и култура на поведение. Комплексните дейности по програмата ще допринесат за преодоляване на различията, осигуряване на равен достъп, успешна социализация и мотивация на ученици и родители за участие в образователния процес. Равният достъп до образование и качествено образование са взаимно обвързани – равният достъп означава достъп до качествено образование, а качествено образование разкрива пълния си потенциал само ако до него има достъп всяко българско дете.

Всички участници в дейностите по програмата са поставени пред равни възможности за участие и реализация. Всяка една от дейностите е фокусирана върху изграждане на среда, която да утвърждава принципа на равните възможности и липсата на дискриминация по отношение на пол, възраст, религиозни убеждения, физически увреждания и др. Дейностите по програмата дават възможност за равно третиране и равни възможности на всички участници, учители, партньори, независимо от пол, раса, религиозна принадлежност, възраст, увреждания, сексуална ориентация.

За изпълнението на Програмата важно значение има сътрудничеството между всички пряко ангажирани институции, неправителствения сектор и родителска общност. Всички участници в образователния процес (семейство, училище, институции, НПО) трябва да бъдат еднакво отговорни и ангажирани за постигането на поставените цели.

С програмата са запознати всички членове на колектива.

Програмата се актуализира, изменя и допълва по реда на нейното приемане в началото на всяка учебна година, в случаи на значителни промени в дейността на училището или на нормативните актове за системата на училищното образование.

Програмата е изработена на основание чл. 263, ал. 1, т. 9 от Закона за предучилищното и училищното образование и е приета с Решение на Педагогическия съвет – Протокол № от .09.2022 г.